

LIKSTRÖMSKRETS - SVARSBLANKETT

Grupp	Laborant 1
Par	Laborant 2
Datum	Assistent

Fyll i svarsblanketten med blyertspenna. Kom speciellt ihåg felbedömningen och storheternas enheter!

4 Föruppgifter

1. Vad menas med resistans och resistivitet?
2. Bestäm Kirchhoffs ström- och spänningslagar för exemplet i bild 1. Skriv ut Kirchhoffs strömlag för punkten A och Kirchhoffs spänningslag för slingorna P_1 och P_2.
3. I arbetet bestäms trådens resistivitet ρ med hjälp av formel (7) genom att rita upp resistansen R som funktion av längden L. Definiera, med hjälp av förhållandet i formel (7), en formel för trådens resistivitets feluppskattning $\Delta\rho$, som innehåller dennas linjes riktningskoefficient och dess feluppskattning.

5 Mätningar

5.1 Likströmskretsens beteende

1. **Gör en hypotes:** Begrunda en koppling enligt bild 3. Kretsen har två identiska lampor, a och b, kopplade till en likspänningskälla. Strömmen som spänningskällan ger mäts med en amperemeter. Vad händer åt den mätta strömmen då brytaren K sluts (växer, minskar, förblir densamma)? Skriv ner din hypotes på svarsblanketten. Motivera den med hjälp av strömmen genom lamporna a och b samt spänningsfallen över dem.

2. **Testa din hypotes:** Gör en krets enligt bild 3 med hjälp av 4,5 V spänningskällan, två lampor, multimetern och tryckkontakten. Testa kontaktens inverkan. Skriv ner dina observationer i svarsblanketten. Om din hypotes inte stämmer överens med dina observationer, tänk igenom varför.

3. **Gör en hypotes:** Begrunda en krets enligt bild 4. Kretsen har tre identiska lampor a, b och c, som är kopplade till en likspänningskälla. När brytaren sluts tänds lamporna, men vilken/vilka av dem lyser starkast eller lyser de alla lika starkt? Skriv ner din hypotes i svarsblanketten. Motivera den med hjälp av strömmen som går igenom lamporna a, b och c, samt spänningsfallen över dem. Du kan dra nytta av föruppgift 2 här.

4. **Testa din hypotes:** Gör en krets enligt bild 4 med hjälp av 5,5 V spänningskällan, tre lampor och tryckkontakten. Testa kontaktens inverkan. Skriv ner dina observationer i svarsblanketten. Om din hypotes inte stämmer överens med dina observationer, tänk igenom varför.

5.3 Motståndstrådens resistivitet

1. **Gör en hypotes:** Nedan är en schemabild av två motståndstrådars tvärsnitt (bilden är inte i skala). Vad kan du säga om deras resistanser, om man mäter dem över lika långa stycken av båda trådarna?

2. **Testa din hypotes:** Ta motståndstrådar enligt exemplet (märkta A och B) och mät deras resistans över lika långa stycken av trådarna. Skriv ner dina observationer i svarsblanketten. Om din hypotes inte stämmer överens med dina observationer, tänk igenom varför.

5.4 Bestämning av likströmskretsens resistivitet

Längd L ()	Spänningsfall U ()

Ström i kretsen I :	enhet:

Trådens diameter d :	enhet:

Felet i trådens diameter Δd :	enhet:

1 Behandling av resultaten

OBS! Kom ihåg att till slut skriva ut de omedda graferna och bifoga dem till svarsblanketten.

Längd L ()	Resistans R ()

Riktningkoefficient k :	\pm	enhet:
Formeln för resistiviteten ρ :		
Formeln för felet i resistiviteten $\Delta\rho$:		
Resultat för resistiviteten ρ :	\pm	enhet:

6 Tankeställare

1. Var strömmarna du mätte i punkt 5.1 lika stora som förväntat? Vilka faktorer kunde förklara möjliga avvikelser?
2. Multimaterns mätfel beaktades inte i någon av mätningarna. Vilken storleksklass är det av, enligt manualen, för spänningarna, strömmarna och resistanserna i arbetet?
3. Jämför ditt mätta värde för resistiviteten med litteraturen. Är mätresultatet av en rimlig storleksklass? Vilket material kunde motståndstråden vara gjord av, baserat på resistiviteten?

7 Självmbedömning

Utvärdera din insats/deltagande med vitsorden 0–5.

	Laborant:	Laborant:
Föruppgifterna		
Deltagande i mätningarna som laborant/sekreterare av resultaten mm.		
Analysering av resultat		
Hypoteser/Tankeställare		